

דעם רבינ'ס

עוּכט

כי תשא תשפ"ב
גליון 81

איינערע קינדער זאלט איר מודיע זיין
וואס דא האט זיך גיטאן (שיהר"ן ר"ט)

דער ריינער קוואל

א גוטן לעכטיגן שבת פאר אלע טייערע קינדער

מיר שטייען שוין אין די דרייסיג טעג פאר פורים. אזוי ווי אלע אידן גרייטן זיך שוין צום הייליגן טאג 'פורים', דארפן מיר וויסן אז עמלק מיט זיין חבריא גרייטן זיך אויך אן צו קאלט מאכן דער מצב.

עמלק איז א גרויסער 'מחוצף' און אן עז פנים, ער קילט אפ די הייליגע אמונה פון יעדן איד, אזוי ווי עס שטייט אין די תורה "אשר קרה בדרב", קרה זאגט רש"י הקדוש האט דריי פשטים.

א) א לשון פון א "מקרה" דער וועג פון עמלק איז אז ער קומט אן "פלוזלינג" אומגערישט.

ב) א לשון פון טומאה. עמלק

האט געמאכט אומריין די שוואכע אידן אזוי ווי דער פסוק זאגט "ואתה ערף ויגע."

ג) עמלק האט קאלט געמאכט א לשון "קרירות" ער מאכט קאלט יעדע דבר שבקדושה.

וואו עס איז דא עפעס שלעכטס אויף דער וועלט צום ביישפיל: אפיקורסות, עברות, חלישות הדעת, ליצנות, תאוות און מדות רעות, יאוש אדער עצבות אלעס נעמט זיך

פון עמלק וואס ווערט אנגערופן "ראשית גוים עמלק".

וואס איז די עצה זיך צו קענען שטעלן קעגן אים?! מען זאל זיך מקשר זיין צום צדיק וואס ער קען מלחמה האלטן מיט עמלק. אזוי ווי ביי יציאת מצרים האט משה רבינו געזאגט פאר יהושע "צא הלחם בעמלק". אזוי אויך ביי די גזרה פון המן מיט אשכנז'ש איז מרדכי הצדיק ארויס אין די גאסן און געשריגן "א

זעקה גדולה ומרה" וואס איז געווען זיין געשריי! "איך דעלעך, געוואלד! זייט אייך נישט מייאש!", ער האט טאקע צוזאמגענומען

24

די תינוקות של בית רבן - די קליינע קינדערלעך און געלערנט און געדאוונט מיט זיי, אפילו מען האט שוין געהאלטן נאכדעם וואס די בריוון זענען ארויסגעשיקט געווארן פאר אלע פעלקער אז מען דארף חס וחלילה אומברענגען די אידן, פונדעסטוועגן האט מרדכי הצדיק געוואוסט אז מען טאר זיך נישט מייאש זיין.

פראווען די חתונה אינדערהיים

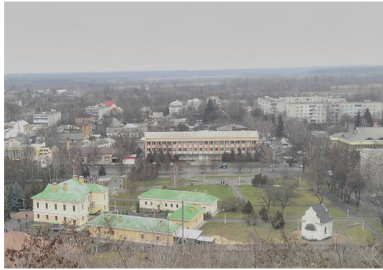
דער טשערינער רב האט געלערנט גאר פליסיג די הייליגע תורה, ער האט נישט גערעדט מיט קיין שום שום מענטש קיין איבעריגע ווארט, ער איז נאר געווען אריינגעטון אינגאנצן אין די הייליגע תורה. ווען די שטאט'ס לייט פון טשערין האבן געזען זיין גרויסקייט האבן זיי זייער געוואלט אים האבן אלס א רב ביי זיי אין שטאט. אבער דער טשערינער רב האט אפגעווארפן זייער פארשלאג, טראץ וואס ער איז געווען אין זייער א געדריקטע אומשטאנד און דאס רבנות וואלט אים צוגעהאלפן צו אביסל רחבות.

ווען זיין חשוב'ע מאמע האט געזען אז ער זאגט זיך אפ פון זיין א רב, איז זי געפארן צו רבי נפתלי, און זיך אויסגערעדט צו אים אז איר זון איז אין א געדריקטע מצב און ער וויל נישט ווערן קיין רב, יעצט טראגט מען אים אן א מוכובד'יגע פאסטן אין זיין שטאט טשערין אבער ער ווארפט דאס אפ. רבי נפתלי האט טאקע צוגערעדט דעם טשערינער רב ער זאל יא אוננעמען דעם פאסטן און האט אים זייער געשטארקט ער זאל ווערן א רב אין טשערין.

עס איז געווען איינגעפירט יענע יארן אז יעדע געגנט האט באלאנגט פאר איינע פון די רבנים וועלכע זענען געווען מפורסם אין יענעם דור. די שטאט טשערין איז געווען אונטערן שאטן פון הרב רבי ישראל יעקב פון טשערקאס א זון פון דער מגיד פון טשערנאבל צ"ל. די מתנגדים זענען געלאפן צום רב מיט א טענה אז די ברוסל'ע - וועלכע זענען געווען רוב פון די אנגעזעענע פון שטאט - האבן אויפגענומען עפעס א אינגערמאן פאר א רב און רשות, ווער ווייסט צו ער קען בכלל לערנען!?

גלייך האט דער רב פון טשערקאס געשיקט רופן טשערינער רב דורך זיין משמש. מען האט באשטימט א צייט ווען מען וועט זיך טרעפן, ווען עס איז געקומען די צייט איז דער טשערינער רב אין באגלייטונג פון ר' אברהם דוב - אן אייניקל פון רבי'ן - מיט ר' אבאלע און ר' פסח זסלבסקי וועלכע זענען געווען די נגידים און אנגעזעענע פון שטאט זיך ארויסגעלאזט צום רבי ישראל יעקב.

גלייך ביים אריינקומען האט דער טשערקאס'ער רב זיי שיי אן אויפגענומען און געשמועסט מיטן טשערינער רב פארשידענע ענינים. דערנאך האט ער געבעטן פון טשערינער רב ער זאל אריינקומען איינער אליין אין צווייטן צימער וואו עס זענען געזעסן עטליכע אינגעלייט, ער האט געוואלט דער טשערינער רב זאל מיט זיי ארוימערען אין גמרא און אין שלחן ערוך [ער האט בעפאר צוגעגרייט די

די שטאט טשערין היינט צו טאג

גרויסע לומדים זיי זאלן פארהערן דעם נייעם רב] זיי האבן אנגעהויבן זיך מפלפל זיין אין גאנץ ש"ס און פוסקים משה עטליכע שעה, דערנאך זענען זיי ארויס פון צימער און זיך אנגערופן צום רב פון טשערקאס: "מיר קענען עדות זאגן אז דער איד איז בקי אין די גאנצע תורה, ער קען זיין א רב אין איינע פון די גרעסטע קהלות". אזוי האבן זיי אים באפרייט!

וויבאלד דער טשערינער איז געווען אזא מתמיד און זיך נישט געקענט אפטן פון די הייליגע תורה אפילו אויף איין רגע, פלעגט ער קיינמאל נישט גיין אויף קיין חפה אדער סעודה פון א חתונה פדי נישט צו פארברענגען זיין טייערע צייט. די שטאט'ס לייט פלעגן לאזן וויסן פאר דער שמש פון טשערינער רב ווען זיי פירן זייערע קינדער צו די חפה און חתונה

שבת'דיגע לויכט

טייערע קינדער, נאך קדוש האט דער הייליגער רבי געזינגען אזוי וואונדערליך: שוין 'אתקינו סעודתא' מיט 'אזמר בשבחי'.

אויך מען קען נישט באשרייבן, וויאזוי ער האט געזינגען די אנדערע זמירות, ווי כל מקדש, מנוחה ושמחה, און אשת חיל, מעין עולם הבא, מיט אזא אמת'ע ענוה און אלע סארטן חן און זיסקייט.

ר' נתן דערציילט אז ווער עס האט נישט מיטגעהאלטן די זמירות פון שבת ביים הייליגן רבי'ן, האט נאך אין זיין לעבן נישט געזען קיין גוטס!

טייערע קינדער, יעדער איינער פון אונז וויל גוטע זאכן, מיר פארשטייען פון ר' נתן אז די 'זמירות שבת' בפרט שבת בינאכט איז עפעס גאר א גוטע זאך!

לאמיר זיך שטארקן און זיך נישט שעמען, נאר זינגען גאר שוין די זמירות פון שבת. זינגען און זינגען און טאנצן מיט שמחה אז מיר האבן אזא גוטע באשעפער און אזא פיינע מתנה דער שבת מיט'ן הייליגן רבי'ן.

צו הערן דעם ניגון, קלינג אין טעל ליין:
אויפן קנעפל: #2/5/3/4

אין שטעטל ברסלב מיט יארן צוריק קינדערלעך קומט לאמיר, כאפן א בליק א הייזקעלע שטייט דארט, אויף דעם הייליגן ארט וואו טרעפט מען היינט א שטוב אזא סארט

צום פענסטער מיר וועלן צוגיין יעצט שטיל מיט א מורא און ריינע קדושה געפיל וואס איז דער שוין, דער הייליגער געזיכט אפֿשר איז דאס, גאר די שבת ליכט

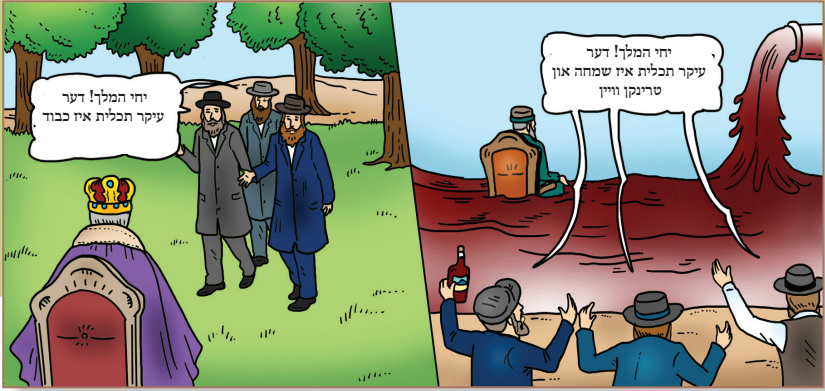
אוי, אויפ'ן רבי'נס פנים א פייער פלאם ווי די זון און לבנה צוזאם זיין דבקות און קדושה צום גרויסן באשעפער פון די ערד איז ער אסאך מער העכער

אוי, א קול טוט מען גארנישט הערן די יראה אין די לופט טוט זיך מערן מיט'ן בעכער אין זיין האנט, ער שטייט אזוי לאנג נאר א שטילע ברום עס הערט זיך ארום

פלוצלינג א זיסער וואונדערליכער קלאנג יום השישי מען הערט א געזאנג אין די הויכע עולמות דער רבי איז אצינדער צום שבת טיש מיר לויפן אלע קינדער

ווי לעכטיג ר' נתן, באשרייבט דאס אזוי אשרי העם שׁכָּח לו

דער
בעל
תפלה
~10~

נישט. און היינט האט שוין די מדינה אַ מלך אויף, ווארין דא איז זיך שוין דא איר מאן פון דער בת מלכה וואס זי איז דא גינארין מלכה ווארין דער גבור איז זיך איר מאן. האט שוין די מדינה אַ מלך.

האט די בת מלכה געבעטן דעם בעל תפלה אז ער זאל דערנוייל גיין אין איר מדינה און זאל זי דערנוייל אביסל רייניקן פון זייער מיאוס שלעכץ. ווארין ווייל ביי זיי איז דער עיקר תכלית גינען אַ פת תואר זענען זיי ברויך זייער מזוהם גינען און זענען זייער גיליגין אין דער תאנה, איבער דעם האט זי געבעטן דעם בעל תפלה אז ער זאל גיין און זאל זיי דערנוייל אביסל רייניגן דערפון פון תאנה און זאל זיי נישט אויף גיליגן אין דער תאנה פון נאוף) אז זיי זאלן נישט אזוי גראב זיין אין דעם שלעכץ ווארין חוץ וואס עס איז אַ תאנה איז דאס נאך ביי זיי גינען אזוי ווי איין אַמנה אז דאס איז דער תכלית (ווארין די אלע כחות וואס איטליכע האט זיך אויס גיליבין אירע שלעכטע זאך פאר אַ תכלית פּוּל, איז די זאך ביי איטליכער גינען אזוי ווי איין אַמנה אז דאס איז דער תכלית) איבער דעם האט זי געבעטן דעם בעל תפלה אז ער זאל גיין און זאל זיי רייניגן אביסל דערנוייל.

דערנאך זענען זי אלע געגאנגען זוכין די איבריגע זענען זיי געגאנגען און זענען גיקומען צו איין מדינה האבין זיי אויף גיפּרעגט ווער איז אייער מלך האט מען זיי גענפּערט. אז זייער מלך איז אַ בן שנה ווארין זיי זענען פון דער כיתה וואס זיי האבין זיך אויסגיקליבין. אז דער וואס ער האט אַסאך מזונות און ער ווערט נישט גישפּייזט פון דעם עסן פון אַנדערע מענטשן. דער קער צו זיין אַ מלך. האבין זיי אויף

זענען זיי ווייטער געגאנגען און זיי זענען גיקומען צו איין מדינה האבין זיי גיפּרעגט די ווארטס ווער איז ביי אייך איין מלך? האבין זיי גענפּערט, אז זייער מלך איז אַ פת תואר מחמת זי ברענגט צום תכלית. ווארין דער תכלית איז יישוב העולם (דהיינו אז די וועלט זאל זיין באזעצט מיט מענטשן) פּוּל און פּריר איז ביי זיי גינען אַ פת תואר פאר איין מלכה, דערנאך האבין זיי געפונען אַ פת תואר וואס זי איז ווילד שוין זייער. האבין זיי זי אויף גינען פאר אַ מלכה.

האבין זיי זיך גישטויסן, דאס מוז ברויך זיין די בת מלכה. האבין זיי אויף געבעטן אויב מען קען זיך זעהן מיט איר. איז מען געגאנגען און מען האט גימעלדיועט. זענען זיי אריין געגאנגען צו דער מלכה האבין זיי זי דערקענט אז דאס איז די בת מלכה אליין און די שמחה וואס דארט איז גינען, קאן מען ברויך נישט משער זיין. האבן זיי זי גיפּרעגט ווי קומסטו אהער.

האט זי זיי דערציילט אז דעמאלט אז דער רוח סערה איז גינען. און האט אויס געכאפט דאס טייערע קינד פון דער וויג ארויס פּוּל איז זי תיכּף בשעת בהלה נאכגעלאפן נאך דעם קינד און זי האט עס נישט געפונען. האט זי די מלך גישפּארט און דערפון איז גינארין אַ ים פון מילה. דערנאך האבין זי געפונען די מדינה און האבין זי אויף גינען פאר איין מלך אויף זיי.

און סע איז דארט גינען אַ גרויסע שמחה און זיי האבן זייער גינען אויף אויף דעם טייערן קינד וואס סע איז נישט דא. און אויף איר פּאטער און מוטער וואס זי ווייסט פון זיי

גינממען דערױויל איין עושר פאר איין מלך. דערנאך האבין זיי געפונען א מענטשן וואס ער איז גיזעסין אין א ים פון מילך. איז ער זיי זייער גיפעלין ווארין דער מענטש ווערט זיך גישפייזט זינט ער לעבט פון מילך. און ער ווערט נישט גישפייזט פון עסן פון אנדערע מענטשן. איבער דעם האבין זיי אים אויף גינממען פאר א מלך. און איבער דעם הייסט ער א בן שנה ווייל ער לעבט פון מילך ווי א בן שנה (היינו א קינד פון איין יאר).

האבן זיי זיך גישטויסן אז דאס איז בודאי דאס קינד זייערס. האבין זי געבעטן אז זיי זאלין זיך זעהן מיט אים. איז מען געגאנגען מעלדיווען זענען זיי אריין געגאנגען צו אים האבין זיי זיך דערקענט איינס דאס אנדערע, ווארין ער האט זיי אויך דערקענט האטשע ער איז זיך גיווען א קליין קינד דעמאלט אז ער איז אונזע געכאפט גינארן. לושמיר ווייל ער איז גיווען א גרייטער חכם ווי ער איז גיבוירן גינארן. ווארן ער איז זיך גיבוירן גינארין מיט גרייטער חכמה כנ"ל. איבער דעם האט ער זיי דערקענט. און זי האבין אים בודאי דערקענט.

איז בודאי דארט גיווען זייער איין גרויסע שמחה. לושמיר זיי האבין נאך געוויינט וואס זיי ווייסן נישט פון דעם מלך מיט דער מלכה. און זיי האבין אים גיפרעגט ווי קומסטו אהער.

האט ער זיי דערצייילט אז דעמאלט אז דער רוח סערה האט אים אונזעק געכאפט האט ער אים אונזעק גיטראגן ווי הין ער האט אים גיטראגן איז ער דארט גיווען אויף דעם ארט. און ער האט זיך מחנה גיווען מיט וואס ער האט דארט געפונען. ביז ער איז גיקומען צו דעם ים פון מילך. האט ער פארשטאנען אז דער ים איז בודאי גינארין פון זיין מוטערס מילך - ווארין די מילך האט זי בודאי גישפייזט - און דערפון איז גינארין דער ים. איז ער דארט גיזעסין אויף דעם ים פון מילך. און ער איז גינארין גישפייזט פון דער מילך ביז די מדינה זענען גיקומען. און האבין אים אויף גינממען פאר איין מלך.

דערנאך זענען זיי ווייטער געגאנגען און זיי זענען גיקומען צו איין מדינה. און זיי האבין גיפרעגט ווער איז ביי אייך דער מלך. האט מען זיי גינעפערט אז זיי האבין זיך אים גיקליבן

אז רציחה איז דער תכלית. האבין זיי זיך אויף גינממען פאר א מלך איין רוצח. דערנאך האבין זיי געפונען איינע איז גיזעסין אין א ים פון בלוט. האבין זיי זיך אויף גינממען פאר א מלך ווארין זיי האבין גיזעקן. אז זי איז בודאי זייער א גרוסער רוצח ווארין זי זיצט זיך אין א ים פון בלוט. האבין זיי אויך געבעטן אז זיי זאלין זיך מיט איר זעהן. זענען זיי געגאנגען און האבין גימעלדיוועט זענען זיי צו איר אריין געגאנגען און דאס איז גיווען די מלכה הנ"ל. וואס זי פלעגט תמיד וויינען. און פון אירע טרערין איז גינארין דעם ים פון בלוט כנ"ל.

האבין זיי זיך איינס דאס אנדערע דערקענט. איז דארט בודאי גיווען זייער א גרויסע שמחה לושמיר זיי האבין נאך גיוויינט. וואס זיי ווייסן נאך פון דעם מלך נישט.

זענען זיי ווייטער געגאנגען. און זיי זענען גיקומען צו איין מדינה. האבין זיי גיפרעגט ווער איז זייער מלך האט מען זיי גענעפערט. אז זיי האבין זיך אויס גיקליבן פאר א מלך איין איש מכבוד. (קלומר א מענטש וואס האט כבוד וכי כנ"ל) ווארין ביי זיי איז דער עיקר תכלית כבוד. דערנאך האבין זיי געפונען עס איז גיזעסין אין פעלד. א זאן אנגיטאן אין איין קרוין אויף זיין קאפ. איז ער זיי זייער וואויל גיפעלין. ווארין ער איז א מכבוד. ווארין ער זיצט אין פעלד אנגיטאן אין איין קרוין. האבין זיי אים אויף גינממען פאר איין מלך.

האבין זיי זיך גישטויסן. אז דאס איז בודאי זייער מלך אליין. האבין זיי אויך געבעטן. אויב סע איז מעגליך מיט אים זיך צו זעהן. איז מען געגאנגען און מע האט גימעלדיוועט.

זענען זיי צו אים אריין געגאנגען האבין זיי דערקענט. אז דאס איז דער מלך אליין. און די שמחה וואס דארט איז גיווען קאן מען בודאי נישט משער זיין אין מוח. און די נארישע גאטין (היינו די גרויסע עשירים פון דער מדינה פון עשירות וואס זיי זענען מיט זיי געגאנגען) גייען מיט זיי. און זיי ווייסן גאר נישט פון זייער לעבן וואס דא טוט זיך. וואס מען איז דא אזוי פרייליך.

און היינט זענען שוין ווידער און איינעם צום אויף גיקומען דער הייליגער קיבוץ. דהיינו דער מלך מיט די אלע הייליגע לייט. האבין זיי גישיקט דעם בעל תפלה צו די אלע מדינות (דהיינו די מדינות פון אלע פתות וואס איטליכע פתה האט זיך אויס גיקליבן איין שלעכטע זאך פאר א תכלית כנ"ל). אז ער זאל זיי

איר האט זיך נאך קיינמאל נישט באוויזן, האב איך באשלאסן אייך מער נישט צו לאזן וויסן דערנעבן, איר קומט דאך סיי ווי נישט!"

"עס איז נישט קיין גרויסע חילוק צו איך קום יא אדער נישט!" זאגט דער רב: "דו זאלסט מיר ווייטער לאזן וויסן ווער עס מאכט חתונה, ווייל אזוי צווינג איך זיך אין אַזא נאכט אויפצוזיין און לערנען משה דעם גאנצן נאכט!"

ר' אברהם'לע שטערנהארץ ז"ל האט דערציילט, איינמאל בין איך געווען אין איינע פון די גרויסע שטעט אין רוסלאנד, און זיך דארט באגעגנט מיטן רב פון דעם שטאט - וועלכער איז געווען פון די גדולי הדור. דער רב גיבט מיר א פּרעג: "פון וואו זענט איר?" "פון טשערין" איז געווען מיין אנטווארט. "איר קענט דעם רב פון שטאט?" "יא אוודאי, דאס איז מיין זיידע!"

זאגט דער רב פאר ר' אברהם'לע, "זאגט דעם רב אין מיין נאמען אז אויב וואלט ער זיך מער איבערגעגעבן פאר די וועלט פון רבנות וואלט דאס געווען גאר א גרויסע טובה פאר אונז" [ער האט געמיינט צו זאגן אז דער טשערנינער רב וואלט געדארפט שרייבן מער שאלות און תשובות אין הלכה]. ווען ר' אברהם'לע איז אהיימגעקומען און דערציילט פאר'ן זיידן וואס דער רב האט געפאדערט, האט דער טשערנינער רב געזאגט, "איך האב זיך אונטערגענומען צו ארויסגעבן א ספר 'שאלות און תשובות פון הימל'!" ער האט געמיינט צוזאגן אז ער האט געשריבן אסאך ספרים אויף עבודת השם, וואס אויף דעם פּרעגט מען אויבן אין הימל נאך הונדערט און צוואנציג, און מען דארף ענטפערן א קלארע תשובה אויף יעדע זאך!!

"זאלסט אבער נישט מיינען אז איך שרייב מיר קיין תשובות אין נגלות התורה", זאגט אים דער זיידע: דער טשערנינער רב נעמט ארויס זיין שלחן ערוך און צייגט פארן אייניקל וואו פון אלע זייטן איז צוגעשריבן פול מיט חדושים און הגהות!

פאררעכטן. און זאל זיי רייניגן. ער זאל זיי ארויס פירן פון זייער פארפירטקייט. איטליכע מדינה זאל ער ארויס פירן פון איר שלעכץ און פון איר נארישקייט. ווארין זיי אלע זענען זיך פארפירט גיזוארין פנ"ל.

און היינט האט דער בעל תפלה בודאי כח גיהאט צו זיי צו גיין און זיי אומקערין צום רעכטין וועג. ווארין ער האט גינעמען כח און רשות פון די מלכים פון די אלע מדינות. ווארין דא זענען זיך גיווען אלע מלכים זייערע פנ"ל (ווארין דער מלך מיט די לייט וואס זיי זענען זיך צום אויף גיקומען זיי אלע זענען זיך מלכים פון די אלע מדינות פון די פחות הבל).

איז דער בעל תפלה געגאנגען מיט זייער כח ער זאל זיי רייניגן און זאל זיי מחזיר בתשובה זיין.

המשך פון זייט 2

דעם רבי'נס עיני

כדי דער שמש זאל צואוויסן טון פאר דעם רב, אז דער און דער איד מאכט חתונה זיין קינד. אין דעם נאכט ווען מען האט אים געלאדנט צו א חתונה פלעגט ער אנשטאט גיין צו די חתונה, ענדערש אויפזיין א גאנצע נאכט און לערנען. זאגנדיג אויב וואלט איך געגאנגען צו די חתונה וואלט איך סיי ווי אויפגעווען ביז שפעט, וועל איך אין די צייט לערנען, און דאס וועט זיין א זכות פאר חתן-כלה.

איז געווען איינמאל ווען א איד אין שטאט האט חתונה געמאכט זיינס א קינד און דער שמש האט נישט געלאזט וויסן פאר רב וועגן די חתונה. אויפצומארגנס איז דער רב צוגעגאנגען צום שמש און געזאגט: "היתכן? נעכטן האט פלוני חתונה געמאכט און מיר נישט גערופן צו די חתונה, אפשר איז ער ברגז אויף מיר, איך האב אים קיינמאל נישט שלעכטס געטון!" זאגט דער שמש, "ניין! דער איד האט יא גערופן דעם רב, אבער איך האב מער נישט איבערגעגעבן פאר'ן רב די איינלאדענונג ווייל דער רב קומט דאך סיי ווי נישט! איך האב אייך שוין עטליכע מאל געזאגט וועגן די חתונות וואס קומט פאר אין שטאט, און

בַּאֲשַׁעֲפֶּעַר אִיךָ וְוִיל זֹכָה זַיִן דֹּרְךָ דִּי שְׂמָחָה און הַיִּלְיָגְקֵיט פֿון 'פֿוֹרִים', מִמְּשִׁיךְ צו זַיִן אִוִּיף מִיר און אִוִּיף גַּאנְץ כֻּלָּל יִשְׂרָאֵל, דִּי קְדוּשָׁה און רֵיִינְקֵיט וואס ווערט נִמְשָׁךְ פֿון דִּי 'פָֿרָה אַדְמָה' וועלכע רֵיִינְגִט פֿון 'טְמֵאָת מֵת', וואס דו בַּאֲשַׁעֲפֶּעַר הָאָסְט אונז באַפּוֹלֵן צו עוֹסֵק זַיִן און לֵיִנְעֵן דִּי פֿרִשָׁה פֿון 'פָֿרָה אַדְמָה' נאָךְ פֿוֹרִים. און דו הָאָסְט אונז אַנטְפֿלֶעקט: אַז דֹּרְךָ פֿוֹרִים אַיִז מֵעַן זֹכָה צו רֵיִינְקֵיט פֿון פָֿרָה אַדְמָה, מִיר זָאָלן זֹכָה זַיִן צו זַיִן רֵיִין און מְקַבֵּל זַיִן דִּי קְדוּשָׁה פֿון קֶרְבֵּן פֶּסַח אִין זַיִן צַיִט.

רַאטְעוֹעַ מִיר פֿון דִּי קְלִיפָה פֿון הֶמֶן עֲמֵלֶק, און אִיךָ וְוִיל זֹכָה זַיִן צו דִּי הַיִּלְיָגְקֵיט פֿון מְרָדְכִי הַצַּדִּיק און אָסְתֵּר הַמְּלָכָה

- צו די כחה וואס זייער קעניג ווערט נישט געשפייזט פון עסן פון די אנדערע מענטשן - און דאס קינד איז זייער קעניג
- צו די כחה פון רציחה און די מלכה איז זייער קעניג
- צו די כחה פון ישוב העולם און די בת מלכה איז זייער קעניג
- י. פארוואס האט די מדינה איר גענומען אלס מלכה?**
- ווייל זי איז געווען אין א ים פון בלוט
- ווייל זי איז א יפת תואר
- ווייל זי איז געווען אין א ים פון מילך
- יא. פון וואס איז געווארן די ים פון בלוט?**
- פון וויין
- פון קלעפ וואס זי האט גכאפט
- צו די טרערן פון די מלכה וואס זי פלעגט תמיד וויינען
- יב. צו וועלכע מדינה זענען זיי נאכדעם געקומען? און ווער איז זייער קעניג?**
- צו די כחה וואס זייער קעניג ווערט נישט געשפייזט פון עסן פון די אנדערע מענטשן - און דאס קינד איז זייער קעניג
- צו די כחה פון ישוב העולם און די בת מלכה איז זייער קעניג
- צו די כחה פון כבוד און דער מלך איז זייער קעניג
- יג. וואו האט די כחה אים געטראפן?**
- אין זיין חצר ווען ער איז געווען מיט אסאך קעניגן
- אין פלדז מיט א קרוין אויף זיין קאפ
- אין זיין פאלאץ מיט אלע שרים ארום אים
- יד. וויאזוי שטעלט דער רבי פאר, די שמחה ווען זיי האבן געטראפן דעם מלך?**
- שמחות און בכיות
- א שמחה אהן א סוף
- א שמחה וואס מ'קען נישט משער זיין אין מח
- טו. צו וואו האבן זיי געשיקט דעם בעל תפלה נאכדעם וואס די הייליגע קיבוץ האט זיך געטראפן?**
- צו ריינינגן די מדינה של עשירות פון תאוות מומן
- צו ריינינגן די כחה פון ישוב העולם פון זייער מיעוט של עובד
- צו ריינינגן אלע מדינות פון זייער טעות
- טז. אַלֵּת כַּבּוֹת: וּוּוִיִּסֵּל פֿון דִּי אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ כְּסֵנָן כְּסֵנָן זֹבֵאֲמָאֵן זֶבֶאֲמָאֵן?**
- נִין - דער בֶּלֶל-תְּפִלָּה און דער סְבוֹר, דער אַמּוּנָה, און דער חֶסֶם, דער מֵלֵכִי און דער אֹהֶב נֶאֱמָר, דִּי בֵּת מֵלֶכָה, דער מֵלֶךְ און דִּי מֵלֶכָה.
- זָבֵן - דער בֶּלֶל-תְּפִלָּה און דער סְבוֹר, דער אַמּוּנָה, און דער חֶסֶם, דער מֵלֵכִי און דער אֹהֶב נֶאֱמָר, דִּי בֵּת מֵלֶכָה און כֶּסֶם קוֹנֵי, דער מֵלֶךְ און דִּי מֵלֶכָה.
- אֶכֶס - דער סְבוֹר, דער אַמּוּנָה, דער בֶּלֶל-תְּפִלָּה, דער חֶסֶם, דער מֵלֵכִי, דער אֹהֶב-נֶאֱמָר וְנֶאֱמָר, דִּי מֵלֶכָה און דער מֵלֶךְ.

- א. צו וועלכע מדינה זענען זיי נאכדעם געקומען? און ווער איז זייער קעניג?**
- צו די כחה וואס זייער קעניג ווערט נישט געשפייזט פון עסן פון די אנדערע מענטשן - און דאס קינד איז זייער קעניג
- צו די כחה פון ישוב העולם און די בת מלכה איז זייער קעניג
- צו די כחה פון רציחה און די מלכה איז זייער קעניג
- ב. פארוואס האבן זיי גענומען די בת מלכה פאר קעניג?**
- ווייל זי איז א טאכטער פון קעניג
- ווייל זי איז א יפת תואר
- ווייל זי איז געווען אין א ים פון מילך
- ג. אויף וואס האבן געוויינט די אנשי המלך און די בת מלכה?**
- אויף דעם טייערן קינד
- אויף איר טאטע און מאמע
- ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ד. אַלֵּת כַּבּוֹת: וּוּוִיִּסֵּל פֿון דִּי אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַטְּסֵקֵנִיט אִוִּיִּז גִּוּיִז אַמִּינּוֹת?**
- דער בֶּלֶל-תְּפִלָּה - אִוִּיִּז דִּי אַמִּינּוֹת טְסֵקֵנִיט און אִוִּיִּז דִּי כַּתָּה פֿון תְּפִלָּה
- דער אַמּוּנָה - אִוִּיִּז דִּי אַמִּינּוֹת טְסֵקֵנִיט אִוִּיִּז דִּי כַּתָּה פֿון חֶסֶם
- דער סְבוֹר - אִוִּיִּז דִּי כַּתָּה פֿון חֶסֶם וְנֶאֱמָר דִּי אִוִּיִּז דִּי כַּתָּה פֿון יִשׁוּב הָעוֹלָם
- ה. וואס האט די בת מלכה געבעטן פון דעם בעל תפלה?**
- צו א ביסל ריינינג דערווייל די מדינה פון ישוב העולם פון זייער מיעוט של עובד
- צו א ביסל ריינינג די מדינה פון ישוב העולם פון זייער מיעוט של עובד
- צו א ביסל ריינינג דערווייל אלע מדינות פון זייער טעות
- ו. צו וועלכע מדינה זענען זיי נאכדעם געקומען? און ווער איז זייער קעניג?**
- צו די כחה פון רציחה און די מלכה איז זייער קעניג
- צו די כחה פון ישוב העולם און די בת מלכה איז זייער קעניג
- צו די כחה וואס זייער קעניג ווערט נישט געשפייזט פון עסן פון די אנדערע מענטשן - און דאס קינד איז זייער קעניג
- ז. וואו האבן זיי געטראפן דעם קינד ווען זיי האבן אים גענומען פאר א קעניג?**
- אין א ים פון וויין
- אין א ים פון מילך
- אין א ים פון בלוט
- ח. וויאזוי האט דאס קינד דערקענט די אנשי המלך?**
- ווייל ער איז שוין געווען אביסל גרויס ווען ער איז פארלוירן געווארן
- ווייל זיין מאמע האט אים דערציילט אז זיי זענען דאס
- ווייל ער איז געבוירן געווארן מיט גרייטע כחמה
- ט. צו וועלכע מדינה זענען זיי נאכדעם געקומען? און ווער איז זייער קעניג?**

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72

1-518-329-9149 646-518-1095

מיינ מדות וינקע

אַמונה דורך אַמַת

לכבוד די טייערע לעכטיגע

קינדער וואס רופן זיך על שם הצדיק.

מיר וועלן בעזר השם יתברך ארומרעדן וועגן דעם ענין פון אמונה און ווי אזוי קומט מען צו, צו א ריינע אמת'דיגע אמונה.

אמונה מיינט גלייבן אז עס איז דא איין באשעפער אויף דער וועלט וואס צו זיין רחמנות איז נישטא קיין גרעניץ און ער וויל נאר אונזער אייביגע גוט'ס. דער רבי זאגט אז כּדי צו קענען צוקומען צו 'אמונה' דארף מען האבן 'אמת', וואס דאס וועט העלפן צו גלייבן נאר אמת'דיגע אמונה און גלייבן נאר וואס מען דארף און נישט גלייבן פאלשע גלויבונגען.

אמונה מיינט אז איך גלייב אפילו איך זע דאס נישט מיט מיינע פליישטיגע אויגן - אפילו איך פארשטיי נישט די זאך פארט גלייב איך ווייל איך האב אמונה! אבער ווי אזוי קען איך זיך אכטונג געבן פון פאלשע גלויבונגען איך האב דאך נישט קיין קלארע ברילן צו זען אין וואס יא צו גלייבן און וואס נישט?!

די עצה דערפאר איז אז מען זאל זוכן דעם אמת - אז ווען א אינגל וויל האבן א ריינע קלארע אמונה זאל ער אַוועקלייגן אלע זייטיגע חשבונות פון פּבּוד, חשבונות, אָדער קיזן וואס יענער זאגט. אין אנדערע ווערטער אז דו וועסט זוכן נאר דעם אויפערשטן דעמאלט קענסטו זוכה זיין צו וויסן אין וואס מען דארף באַאמת גלייבן און אין וואס נישט.

צו באקומען דעם אמת מוז מען האבן דעם כּח פון צדיק האַמַת, דאס מיינט אז מען וועט אַנערקענען אז דער הייליגער רבי איז זייער זייער גרויס און ער איז דער אמת'דיגער חכם וואס פארשטייט און האט דערגרייכט דעם אמת'דיגע וועג אונז צו ברענגען צום אייביגן גוט'ס, און דאס וועט אונז צוברענגען צו וועלן לערנען דעם רבי'ס הייליגע ספרים וואס דאַרט שטייט געוואלדיגע עצות ווי צו ווערן נאנט צום הייליגן באשעפער און פראבירן עס צו אויספירן. פּפּרַט די הויפט עצה פון התבודדות - רעדן צום אייבערשטן אזוי ווי מען רעדט צו א גוטער נאנטער חבּר וואס מען דערציילט אים אלעס וואס עס ליגט אויפן הארץ. דורך דעם וועט מען זוכה זיין צו וויסן אין וואס יא צו גלייבן און אין וואס נישט צו גלייבן, "משה אמת ותורתו אמת".

בלילה ההוא - יענעם נאכט נדדה שנת המלה, חכמינו זכרונם לברכה זאגן אז דאס גייט ארויף אויפן באשעפער דער מלכו של עולם וואס האט געפירט א געוואלדיגע השגחה און מען האט געהאנגען המן, עס איז דאן געווארן 'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם.

היינט שטייען אויך אויף שונאים אויף פלל ישראל סיי בגשמיות און אויך ברוחניות. זיי קענען נישט אויסהאלטן אז עס איז פארהאן אידישע קינדער מיט א ריינע אמונה וועלכע היטן די תורה גענוי ווי פאר טויזנט יאר צוריק. זיי פרובירן מיט אלע כוחות דאס צו צעשטערן.

אבער די צדיקים לערנען אונז עצות ווי אזוי צו ביישטיין די מלחמת עמלק - מלחמת היצר, בעקר לערנען זיי אונז זיך נישט מייאש זיין און זיך מאכן פרייליך מיט יעדע נקודה טובה וואס מיר פארמאגן. און אויב מען קען בשום אופן נישט זיין פרייליך קען מען געבן א פארקנייטש די באקן און זיך מאכן אזוי ווי מען איז פרייליך!!

בפּרַט דעם חדש וואס חז"ל זאגן אז "מרבּים בשמחה", און אזוי ווי דעמאלט איז געווען ונהפוך הוא - אלעס האט זיך איבערגעדרייט לטובה. איז היינטיגע צייטן אויך אזוי, אזוי ווי עס שטייט אין די מגלה "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור" און מיטן כח התפלה פון אידישע קינדער וועט בערך השם נתגלה ווערן דער כח פון די צדיקים און נאך דאס יאר וועט זיין ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר אמן ואמן.